

05.10.2022

POL-2022-121358

Sisäministeriö/
Maahanmuutto-osasto

Poliisihallituksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ulkomaalaislain väliaikaista muuttamista Ukrainan tilanteeseen vastaamiseksi VN/24106/2022

Lausuntopyyntö:

Sisäministeriössä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että lakiin lisätään uusi 110 a §, jonka mukaan tilapäisen suojelun perusteella Suomessa myönnettävät oleskeluluvat olisivat suoraan lain nojalla voimassa koko sen ajan, kun tilapäinen suojelu Euroopan unionissa jatkuu. Myös jo myönnettyjen oleskelulupien ja niiden osoitukseksi annettujen oleskelulupakorttien voimassaolo jatkuisi suoraan lain nojalla koko tämän ajan. Tavoitteena on, että oleskelulupien jatkuminen ja oleskelulupakorttien uusiminen tapahtuvat mahdollisimman joustavassa ja sujuvassa menettelyssä sekä viranomaisten että tilapäistä suojelua saavien itsensä näkökulmasta.

Tilapäisen suojelun kesto on voi olla yhteensä enintään kolme vuotta, 4 päivään maaliskuuta 2025 saakka. Tiedossa ei vielä ole, tekeekö neuvosto uuden täytäntöönpanopäätöksen suojelun jatkamisesta maaliskuuhun 2025. Tähän on kuitenkin syytä varautua jo nyt.

Sisäministeriön Maahanmuutto-osasto pyytää Poliisihallituksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ulkomaalaislain väliaikaista muuttamista Ukrainan tilanteeseen vastaamiseksi. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 7.10.2022.

Poliisihallituksen lausunto:

Suomessa tilapäistä suojelua on hallituksen esityksen antamiseen mennessä annettu noin 37 800 henkilölle, ja vuoden 2022 loppuun mennessä määrän arvioidaan olevan noin 48 000. Ulkomaalaislaki edellyttää, että jatkolupaa haetaan erikseen. Tämä tarkoittaisi, että kaikkien Suomesta tilapäistä suojelua saavien henkilöiden tulisi tehdä jatkolupahakemus Maahanmuuttovirastolle.

Poliisihallitus puoltaa esitettyä lakimuutosta. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan oleskelulupien jatkuminen ja oleskelulupakorttien voimassaolon

jatkaminen esitetyllä tavalla edesauttaa viranomaisprosessien sujuvaa etenemistä sekä on tilapäistä suojelua saavien itsensä näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Tilapäistä suojelua saavan henkilön ei edellytetä oleskelevan koko ajan Suomessa, vaan hän voi matkustaa ja poistua Suomesta suojelun voimassaolon aikana. Henkilö voi myös esimerkiksi matkustaa käymään Ukrainassa, oleskella siellä ja palata takaisin Suomeen ilman, että sillä on vaikutusta tilapäisen suojelun antamiseen. Myönnetty oleskelulupa tulee direktiivin nojalla peruuttaa vain, jos Maahanmuuttovirasto saa tiedon henkilön siirtymisestä toiseen jäsenvaltioon, jossa hän on saanut oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella. Poliisihallitus haluaa kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioiden tulee edelleen kehittää tiedonvaihtoa siihen liittyen, onko henkilö hakenut tai saanut tilapäistä suojelua myös toisessa jäsenvaltiossa. Oleskeluluvan ja oleskelulupakortin jatkaminen kaikille tilapäistä suojelua saaville mahdollistaa erilaisten tukien ja etuisuuksien hakemisen useammasta jäsenvaltiosta, jollei viranomainen saa tietoa toisen jäsenvaltion myöntämästä tilapäisen suojelun luvasta.

On mahdollista, että osa tilapäistä suojelua saavista henkilöistä ei katsoisi tarvitsevan uutta korttia, ja osa on voinut poistua maasta. Jos tilapäistä suojelua Suomessa saava ei ole pyytänyt uutta oleskelulupakorttia, hänen oleskelulupakortissaan edelleen merkitty luvan päättymispäiväksi 4 päivä maaliskuuta 2023. Poliisilla ja rajavartiolaitoksella on kuitenkin ulkomaalaislain mukaista ulkomaalaisvalvontaa suorittaessaan mahdollisuus tarkistaa henkilön oleskeluluvan ja oleskelulupakortin voimassaolo UMA-järjestelmästä. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan UMA-järjestelmän ajantasaiset tiedot ovat edellytys sille, että Poliisi voi suorittaa sille ulkomaalaislaissa säädettyä ulkomaalaisvalvontaa. Poliisin ulkomaalaisvalvontaa kuitenkin helpottaa se, jos oleskelulupakorttiin on merkitty ajantasainen luvan voimassaoloaika tai henkilöllä on esimerkiksi Maahanmuuttovirastosta saatu tuloste luvan voimassaolon jatkamisesta.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Marjo Tyynelä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 05.10.2022 klo 18:59. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

Jakelu

kirjaamo.sm@gov-sec.fi
maahanmuutto-osasto.sm@govsec.fi

Tiedoksi

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisiylitarkastaja Vesa Pihajoki
Poliisitarkastaja Ari Jokinen
Poliisihallitus, Esikunta
Sisäministeriö, poliisiosasto